

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΤΟ ΦΥΛΟ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ενότητα #3: Ένα σημερινό σχόλιο

Διδάσκων: Χουρδάκης Αντώνης
ΤΜΗΜΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα ***Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο 3.0 Ελλάδα (Attribution – Non Commercial – Non-derivatives 3.0 Greece)***

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ένα σημερινό σχόλιο

- Το σχολείο είναι ένας τομέας όπου ο λόγος παράγει, αναπαράγει και διαπραγματεύεται τις έμφυλες υποκειμενικότητες των μαθητών – στην εξέλιξή του παράδειγμα έμφυλης ασυμμετρίας. Έτσι, οι μαθητές και οι μαθήτριες συχνά παγιδεύονται στον απαγορευτικό και καταπιεστικό λόγο (discourse) της διπολικής κατηγοριοποίησης των φύλων. Συνεπώς, η εξάλειψη των σεξιστικών στερεοτύπων προϋποθέτει την εισαγωγή στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση μιας εκπαιδευτικής πολιτικής που θα επιτρέπει στα παιδιά να σκέφτονται και να δρουν ελεύθερα, μακριά από παραδοσιακές διχοτόμησεις (Ελ. Δαράκη, στο Γ. Παπαγεωργίου, *Έμφυλοι μετασχηματισμοί...*, 2007)

- Θεωρήθηκε, επίσης, σημαντικός ο ρόλος της σεξουαλικότητας... και του μισογυνισμού στη δόμηση της ανδρικής ταυτότητας στο δημοτικό σχολείο, όπου διαπιστώθηκε ότι ο ανδρικός λόγος επηρέασε σημαντικά τα αγόρια στο να υιοθετήσουν μία διακριτή, παραδοσιακή, σεξιστική ανδρική συμπεριφορά. Ακόμη, αναγνωρίστηκε ότι η μεταμοντέρνα φεμινιστική κριτική, που προτάσσει την εξάλειψη των δομημένων, παραδοσιακών ανδρικών στερεοτύπων στην εκπαίδευση, είναι πολύ σημαντική (Φ. Πολίτης, στο Γ. Παπαγεωργίου, *Έμφυλοι μετασχηματισμοί...*, 2007).

- Το σχολείο, ωστόσο, σήμερα μπορεί να αποτελέσει ένα εναλλακτικό πεδίο προς την κατεύθυνση της άρσης αυτής της ασυμμετρίας, γιατί αποτελεί κυρίαρχο πολιτισμικό πεδίο μέσα στο οποίο δομούνται και αναπαράγονται νοήματα και πρακτικές που διαμορφώνουν και αναπαράγουν τις έμφυλες ταυτότητες των μαθητών /μαθητριών.

- Στο βαθμό που οι έμφυλες ταυτότητες είναι κοινωνικοπολιτισμικές και ιστορικοπολιτικές κατασκευές, υπάρχουν δυνατότητες αλλαγής και ανατροπής τους, παρέμβασης με βάση το πολιτικό όραμα για έμφυλο κοινωνικό μετασχηματισμό και για ένα δημοκρατικό και ανθρώπινο σχολείο για όλα τα παιδιά. Προς την κατεύθυνση της πραγμάτωσης του στόχου αυτού, θεωρώ ότι απαραίτητη προϋπόθεση είναι η συσπείρωση και η αξιοποίηση όλων των δυνητικών συμμάχων αλλά και των ευκαιριών που προσφέρουν οι θεσμοί.

FRIENDSHIP ALBUM / Memory books και γερμ. Album amicorum ή Stammbuch από το (1567) με τις ευχές των συμμαθητών και των καθηγητών ενός σπουδαστή (στο Πανεπιστήμιο της Μόσχας) έως το **Friendship album** που βρέθηκε στο Foreign Mission School in Cornwall, Connecticut (1824) φτιαγμένο από ένα κινέζο μαθητή τον Wu Lan

Album amicorum
Friendship album/ book
Memory book
Keepsake of friendship
School memory book
Junior High / Senior High School memory Book
Class Memory Book
Students Memory Book
School souvenir book
School memories keepsake photo album scrapbook
Κοριτσίστικο Λεύκωμα
Άλμπουμ
Ενθύμιο φιλίας
Souvenir
Μικρά Μυστικά

Στην υφολογική διαστρωμάτωση του Labov (1972) και στο πλαίσιο μιας αδρομερούς τυπολογίας πιθανών επικοινωνιακών περιστάσεων με σκοπό να καταγραφεί και μελετηθεί η γλωσσική χρήση, τα παιδικά στιχάκια κατατάσσονται στον Ανεπίσημο – καθημερινό λόγο (Γιώργος Μικρός, Ποσοτική ανάλυση κοινωνιογλωσσολογικής ποικιλίας...)

Από τις επιστρωμένες πινακίδες και τα alba amicorum του 16ο αιώνα στα κοριτσίστικα λευκώματα

- Το λεύκωμα στην αρχαία Ελλάδα ήταν μια ξύλινη πινακίδα επιστρωμένη με γύψο όπου πάνω της σκαλίζονταν δημόσιες ανακοινώσεις με πολιτικό περιεχόμενο. Το λεύκωμα το κατασκεύαζαν οι λευκαντές. Υπήρχαν επίσης και λευκώματα που ήταν επιστρωμένα με κερί και πίσσα, για να διορθώνεται το κείμενο πάνω τους. Τα λευκώματα παρέμειναν σε χρήση μέχρι τους Ρωμαϊκούς χρόνους και χρησίμευαν στην καταγραφή των σενάτων. Οι κατάλογοι αυτοί ονομάζονταν «άλμπουμ», δηλαδή λευκοί.
<http://el.m.wikipedia.org/wiki/Λεύκωμα>

- Το album amicorum ήταν ένα μικρό βιβλιαράκι, πιστός σύντροφος των φοιτητών που ταξίδευαν σε διάφορα πανεπιστήμια της Ευρώπης (ακαδημαϊκή "grand tour») και περιείχαν αποφθέγματα και αφιερώσεις συμφοιτητών, φίλων και καθηγητών τους. Το είδος αυτό προέρχεται από τη Γερμανία, αλλά από το 1560 έγινε δημοφιλές και στις Κάτω Χώρες.

- Το άλμπουμ είχε μεγάλη ανάκαμψη από τα μέσα του 18ου αιώνα και πάλι κυρίως στους ακαδημαϊκούς κύκλους. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα, το άλμπουμ έγινε δημοφιλές ιδιαίτερα μεταξύ των νέων κοριτσιών των ανώτερων κοινωνικών τάξεων. Σε αυτήν την περίοδο θα αλλάξει φυσιογνωμία: ενώ τα πρώτα άλμπουμ αποτελούνται από προσεκτικά επιλεγμένα αποσπάσματα κλασικών και χριστιανών συγγραφέων που συνοδεύονται από μια αφιέρωση, το 19ο αιώνα το άλμπουμ, εκτός από στιχάκια στη σύγχρονη γλώσσα, περιέχει διάφορα δείγματα οικοτεχνίας: σχέδια, κεντήματα, καρφίτσες, φύλλα, κλπ. Μέχρι το τέλος του δέκατου ένατου αιώνα, το άλμπουμ θα γίνει σταδιακά αντικείμενο ενδιαφέροντος των μαθητριών όλων των βαθμίδων και όλων των τάξεων.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

